

Dato 7. november 2014
Side 1 af 3

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
NaturErhvervstyrelsen
jura@naturerhverv.dk
j.nr. 14-0112-000001

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers høringssvar til udkast til forslag om ændring af gødskningsloven.

Hermed følger Landbrug & Fødevarers bemærkninger til det fremsendte udkast til forslag om ændring af gødskningsloven.

Det er helt afgørende, at der indføres flere alternativer til efterafgrøder for at afbøde negative effekter af et i forvejen højt og byrdefuldt obligatorisk efterafgrødekrav. Det er således positivt og et skridt på vejen mod mere fleksibilitet og reducerede udgifter for erhvervet, at brak og visse typer af vedvarende græs tænkes indfaset som alternativer til at etablere efterafgrøder, og at der tænkes indført en pilotprojektdrøring for gennemførelse af lokalt iværksatte foranstaltninger, der kan anvendes som alternativer til efterafgrøder.

Det er dog uacceptabelt, at der med nærværende forslag om ændring af gødskningsloven, tænkes gennemført en lov, der giver mulighed for at gennemføre endnu flere generelle efterafgrøder – også ud over de 60.000 ha efterafgrøder, som blev aftalt med Vækstplan Fødevarer. Vi finder, at det strider direkte mod intentionerne i aftalen om Vækstplan Fødevarer og øvrige af regeringens udmeldinger om behovet for øget vækst og arbejdspladser, herunder målet om at producere mere med mindre – en omkostningseffektiv og målrettet tilgang til miljøregulering.

Med en ny og målrettet kvælstofregulering, der er under udvikling, er det endvidere helt ude af trit, at der tænkes gennemført et "kvælstofboghoderi", der straffer alle - op til yderligere 80.000 ha efterafgrøder, og særligt dem der ikke har mulighed for at anvende de omtalte alternativer. Det eneste fornuftige er at den kvælstofmanko, som eksisterende brak og visse typer af vedvarende græs måtte give anledning til, i stedet for at blive smurt ud som en ekstra byrde for alle, i form af yderligere efterafgrøder, bliver vurderet i forbindelse med den kommende vandplanperiode og det reelle kvælstofreduktionsbehov.

I forhold til de eksisterende alternativer til efterafgrøder, som fremgår af Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække, vil Landbrug & Fødevarer endvidere på det kraftigste opfordre til, at de eksisterende alternativer, herunder omregningsfaktorer, justeres. Omregningsfaktorerne bør være et udtryk for en reel omregningsfaktor mellem effekten af efterafgrøder og det pågældende alternativ fx tidlig sået vinterhvede, og ikke omregningsfaktorer der inddrager allerede eksisterende praksis osv.

Det er også helt afgørende, at fx øvrige vintersædsarter, som vurderes at have samme effekt som vinterhvede, også omfattes af bekendtgørelsen, som eksempelvis vinterrug, vintertriticale og vinterrug.

Der henvises i øvrigt til høringssvar fremsendt af Landbrug & Fødevarer til ovennævnte bekendtgørelse for uddybninger herom.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 148 milliarder kroner årligt og med 183.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Indfasning af 60.000 ha efterafgrøder som følge af Vækstplan Fødevarer

Kravet om 60.000 ha generelle efterafgrøder er efter Landbrug & Fødevarers opfattelse overflødig for at nå målene i Grøn Vækst 2.0. Udledningen af kvælstof fra 2001-2005 frem til og med 2012 viser, at den vedtagne reduktion i kvælstofudledningen på 9.000 ton i første vandplanperiode, allerede er opnået. Det gælder også, selvom kravet om 9.000 ton reduktion i udledningen efter Naturstyrelsens oplysning skal forhøjes med 3.250 ton, som var den forventede effekt af Vandmiljøplan III og den forventede udvikling i udledningen uden tiltagene i Grøn Vækst aftalen fra 2009. DCE har for Naturstyrelsen beregnet, at udledningen af kvælstof i perioden 2000-2012 er reduceret med 18.000 ton kvælstof og i perioden 2005-2012 med 12.000 ton kvælstof. Indførelse af 60.000 ha generelle efterafgrøder betyder derfor reelt, at kravene om udledningsreduktion vil blive overimplementeret.

Ny beføjelse til ministeren – mulighed for at stille krav om udlægning af yderligere op til 80.000 ha efterafgrøder

I lovforslaget beskrives formålet med ovennævnte forslag at være at øge mulighederne for at etablere ordninger, hvor virkemidler om særlige dyrkningspraksisser m.v. kan anvendes som alternativ til udlægning af efterafgrøder, uden at dette medfører en kvælstofmanko i baseline for vandindsatsen. Det anføres, at det er hensigten at bruge denne mulighed for forøgelse af det generelle efterafgrødekrav til at indføre braklægning og visse typer af vedvarende græs som alternativer til efterafgrøder. Forøgelse af det generelle efterafgrødekrav med 60.000 ha + 80.000 ha svarer til en forøgelse på 7 pct. enheder. Det vil betyde et samlet krav på hhv. 17 og 21 pct. af efterafgrødegrundarealet på planteavl- og husdyrbrug. Det er særdeles indgribende og vil få store konsekvenser specielt for de landmænd, hvor det ikke er muligt at anvende eksempelvis brak som alternativ til efterafgrøder, og hvor efterafgrøder i forvejen er indgribende i forhold til ændring i sædskifter, mulighed for at være selvforsynende med foder osv.

Landbrug & Fødevarer finder, at alternativerne, braklægning og visse typer af permanent græs, skal indføres uden at forhøje det generelle efterafgrødekrav. Sker implementeringen af brak og visse typer af vedvarende græs som alternativ til eftergrøder ved at forhøje kravene til de generelle eftergrøder, vil det resultere i, at ejendomme, der i dag har en stor andel af disse uproduktive arealer, vil få fordele, mens ejendomme, der i dag anvender arealerne til produktion, vil få en ulempe og betragtelig større omkostninger.

I 2009, hvor et øget efterafgrødekrav på 140.000 ha som følge af Grøn Vækst blev implementeret i Gødskningsloven, fremgik følgende; "Det kan imidlertid ikke udelukkes, at enkelte jordbrug vil kunne blive ramt så atypisk, at der vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb, som vil kunne berettige til (fuldstændig) erstatning efter § 73". Landbrug & Fødevarer finder, at der uden tvivl vil være landmænd, der rammes så hårdt, at der er tale om et ekspropriativt indgreb.

Det fremgår af lovforslaget, at tiltaget er til fordel for såkaldte *first movere*, der allerede har gjort en frivillig indsats for at reducere kvælstof til vandmiljøet. Landbrug & Fødevarer vil gerne kvittere for, at såkaldte *first movere* tages i betragtning med dette lovforslag. Med nuværende forslag, hvor alle pålægges yderligere efterafgrøder, vil det beklageligt nok dog ikke være en klar gevinst.

Uden en forhøjelse af efterafgrødekravet vil der være tale om en reel gevinst for landbrugets *first movere*, og dermed også et incitament for jordbrugere til at fastholde allerede etableret brak og vedvarende græs og endvidere etablere nyt.

Ny pilotprojektordning

Landbrug & Fødevarer er positive overfor, at ministeren får udvidet beføjelser til at tillade pilotprojekter, hvor landmanden kan søge om, at specifikke og lokalt iværksatte foranstaltninger kan anvendes som alternativer til efterafgrøder, dette vil være til klar fordel for landbrugets *first movere*. Det er dog meget vigtigt, at ordningerne gøres attraktive og fleksible for landmanden og ikke "druknes" i unødigt bureaukrati og dokumentation.

Det foreslås, at effekter af alternativer til efterafgrøder, herunder effekter af pilotprojekter, indstilles af et fagligt udvalg, der udover DCE og DCA også består af repræsentanter for Videncentret for Landbrug og evt. andre faglige institutioner med en indsigt på området.

Specifikke bemærkninger til lovbemærkningerne

Bilag 3, tabel 1 i den nuværende bekendtgørelse (Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/2015 og om plantedække) bør justeres. Denne tabel omhandler de arter, der kan tælle med som pligtige efterafgrøder. Landbrug & Fødevarer finder, at det er afgørende, at listen udvides således, at kvælstoffikserende efterafgrøder også kan anvendes som pligtige efterafgrøder. Reglerne skal koordineres/ensrettes med reglerne for MFO-efterafgrøder, og det er endvidere afgørende at reglerne for pligtige efterafgrøder ikke bliver begrænsende for, hvilke arter der kan bruges som MFO-efterafgrøder og omvendt.

I bemærkningerne til lovforslaget anføres, at efterafgrøder skal være dyrket efter almindelige driftsmæssige principper, og det defineres som " Dette betyder, at efterafgrøden skal sås, etableres og passes som en hvilken som helst anden afgrøde, hvilket også gælder såteknik, udsædsmængde og evt. omsåning m.v." Det er imidlertid vigtigt, at efterafgrøder kan dyrkes med begrænsede omkostninger – det bygger alle officielle beregninger af økonomisk konsekvenser af pligtige efterafgrøder på, og kontrollen af efterafgrøder skal indrettes ud fra dette.

Desuden opfordres til, at et jævnt og tæt dække af spildkorn også kan tælle med som pligtige efterafgrøder, da disse planter ligeledes opsamlers kvælstof fra jorden.

Der opfordres også til at ændre definitionen af efterafgrødegrundarealet. Specielt hvis brak indføres som alternativ til efterafgrøder, er det meget uforståeligt, hvis det samme areal indgår i efterafgrødegrundarealet.

Med venlig hilsen

Kitt Bell Andersen, Chefkonsulent
Landbrug & Fødevarer